

پیش بینی تاخیرات قطارهای مسافری با استفاده از یادگیری ماشین مطالعه

موردی راه آهن جمهوری اسلامی ایران

مقاله علمی - پژوهشی

سید حسام الدین ذگردی*، استاد، دانشکده مهندسی صنایع و سیستم‌ها، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران
فرحان ثاقب ملکی، دانش آموخته کارشناسی ارشد، دانشکده مهندسی صنایع و سیستم‌ها، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران
الهام آخوندزاده، استادیار، دانشکده مهندسی صنایع و سیستم‌ها، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

*پست الکترونیکی نویسنده مسئول: zegordi@modares.ac.ir

دریافت: ۱۴۰۳/۰۲/۰۸ - پذیرش: ۱۴۰۳/۰۸/۲۰

صفحه ۲۵۲-۲۴۱

چکیده

هدف از این مقاله، پیش‌بینی تاخیرات قطارهای مسافری در نواحی ریلی راه آهن جمهوری اسلامی ایران با استفاده از داده‌های تاریخی حرکت قطارهای مسافری و داده‌های آب و هوایی با روش‌های یادگیری ماشین است. پیش‌بینی تاخیرات در نواحی ریلی با شرایط آب و هوایی در آن ناحیه در فصل زمستان می‌تواند برای تصمیم‌گیری و اقدامات پیشگیرانه موثر واقع شود. داده‌های بکار گرفته شده در این مطالعه شامل داده‌های تاخیرات قطارهای مسافری از سال ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۰ و داده‌های آب و هوایی ایستگاه‌های سینوپتیک از سال ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۰ است. که در بردارنده ۴۶۵۹۶ رکورد است. متغیرهای مستقل شامل سال، ماه، روز ماه، روز هفته، محور حرکت، نوع قطار، ناحیه ریلی، حداکثر سرعت باد، حداقل دید افقی، دمای کمینه، دمای بیشینه، تعداد گزارش‌های یخ‌زدگی در سطح زمین و بارش ۲۴ ساعته باران و برف هستند. روش پیشنهادی برای حل مسئله موجود مبتنی بر CRISP-DM یک متدولوژی برتر در زمینه پیاده‌سازی تکنیک‌های یادگیری ماشین و داده‌کاوی در حوزه تحقیقاتی و اجرایی است. مدلسازی پیش‌بینی به صورت طبقه‌بندی انجام شده است. جهت پیش‌بینی طبقه‌بندی متغیر وابسته تاخیر به دو طبقه به موقع و با تاخیر تقسیم شده‌اند. از روش‌های یادگیری نظارت شده از نوع طبقه‌بندی برای پیش‌بینی تاثیر عوامل آب و هوایی در به وجود آمدن تاخیر در نواحی ریلی استفاده شده است. برای ارزیابی نتایج پیش‌بینی از اعتبارسنجی متقابل برای بررسی صحت مدل استفاده شده است. نتایج نشان می‌دهد که تاثیر عوامل آب و هوایی در فصل زمستان در طی دوره ۵ ساله در بررسی‌های سال به سال در به وجود آمدن تاخیر در نواحی ریلی تاثیر مثبت، منفی یا خنثی داشته است. در انتهای مقاله برای انطباق صنعت ریلی با تهدیدات اقلیمی در آینده اقدامات پیشگیرانه‌ای ارائه شده است.

واژه‌های کلیدی: آب و هوا، پیش‌بینی، تاخیرات، راه آهن، قطارهای مسافری، یادگیری ماشین

۱- مقدمه

قطار، توزیع تاخیرهای ورود و خروج باید با در نظر گرفتن ساختار پیچیده شبکه راه آهن و انواع مختلف تاخیر ناشی از درگیری مسیرها و سفرهای متصل تا حد ممکن واقع بینانه تخمین زده می‌شود [Li et al., 2021]. تحلیل و پیش‌بینی تأخیر قطارهای مسافری موضوع مهمی در حوزه حمل و نقل ریلی است. بسیاری از روش‌های پیش‌بینی که در حال حاضر توسط اپراتورهای راه آهن مورد استفاده قرار می‌گیرد، هنوز بر

قابلیت اطمینان و وقت‌شناسی از معیارهای کلیدی ارزیابی خدمات راه آهن برای مسافران و اپراتورها است. تأخیرها در ابعاد مکانی و زمانی به طور قابل توجهی بر قابلیت اطمینان و زمانبندی عملکرد قطار تأثیر می‌گذارد. بهینه‌سازی استفاده از ظرفیت و طراحی جدول زمان‌بندی مستلزم پیش‌بینی قابلیت اطمینان و زمان دقیق عملیات قطار است که با تأخیر و انتشار تأخیر قطار تعیین می‌شود. برای پیش‌بینی زمان دقیق عملیات

۲-پیشینه تحقیق

در ادامه به بررسی تعدادی از مقالات از سال ۱۹۹۴ تا ۲۰۲۰ در رابطه با پیش‌بینی تأخیر منتشر شده‌است، پرداخته می‌شود. [Carey and Kwieciński, 1994] وابستگی‌های قطار را به‌طور تحلیلی مدل‌سازی می‌کنند و تأثیر محدودیت‌های پیشروی را ارزیابی می‌کنند. [Hallowell and Harker, 1996] تأخیر قطارهای مسافری را در یک خط نیمه دو ریل، از جمله عدم قطعیت زمان حرکت، پیش‌بینی کردند. [Yuan, 2007] یک مدل پیچیدگی تصادفی تحلیلی را برای تخمین انتشار تأخیر در ایستگاه‌ها با در نظر گرفتن اتصالات انتقال برنامه‌ریزی‌شده و درگیری‌های قطار پیشنهاد می‌کنند. [Berger et al., 2011] از سیاست‌های انتظار، نمایه‌های زمان رانندگی و پتانسیل‌های جبران به صراحت برای ایجاد یک مدل نمودار تصادفی برای پیش‌بینی تأخیر قطار در شبکه‌های بزرگ استفاده می‌کنند. [Büker and Seybold, 2012] یک مدل پیچیدگی توزیع احتمال را برای شبکه‌های راه‌آهن بزرگ با فرض زمان‌های فرآیند توزیع نمایی پیشنهاد می‌کنند. [Keyhani et al., 2014, Lemnian et al., 2012] رویکردهای نمودار تصادفی را برای پیش‌بینی قابلیت اطمینان مورد انتظار یک اتصال قطار برنامه‌ریزی شده ارائه می‌کنند. [Zilko et al., 2016] روش Copula BN را برای پیش‌بینی طول یک اختلال راه‌آهن پیشنهاد کرد. [Corman and Kecman, 2018] اولین کسانی هستند که BN را برای پیش‌بینی مستقیم تأخیرهای قطار، با فرض تغییرات معمولی تأخیر از گره به گره، اعمال کردند. آنها تجزیه و تحلیل می‌کنند که چگونه اطلاعات جدید در مورد آخرین تأخیرهای قطار مشاهده شده، احتمال تأخیر پیش‌بینی شده را در سراسر شبکه راه‌آهن تغییر می‌دهد. [Shi et al., 2019] یک DT تقویت‌کننده گرادیان را برای به‌تأخیر انداختن پیش‌بینی اعمال می‌کنند. [Zhang et al., 2020] از یک مدل PN برای پیش‌بینی تأخیر قطار استفاده می‌کنند. آنها یک منطق فازی را برای مدل‌سازی انتشار تأخیر قطار تحت اطلاعات ناقص در مورد وضعیت‌های تأخیر قطار پیاده‌سازی می‌کنند. [Hauck and Kliewer, 2020] از یک مدل LR برای پیش‌بینی تأخیر قطار در شبکه راه‌آهن آلمان استفاده می‌کنند و نشان می‌دهند که مدل LR آنها نتایج مشابهی را با اجرای NN در همان سناریوی مورد آزمایش ارائه می‌دهد. [Huang et al., 2020b] انواع مختلفی از مدل‌های

اساس قوانین ساده ایستا یا بر اساس دانش متخصصان استوار است و نتایج آنها اغلب مبهم است. پیش‌بینی‌های نادرست روند برنامه‌ریزی زمان واقعی برای اپراتورهای راه‌آهن را پیچیده می‌کند و بر رضایت مشتری تأثیر منفی می‌گذارد. با توجه به این که امروزه حجم زیادی از داده‌های تأخیر وجود دارند، تحلیل‌های آماری نمی‌توانند موثر باشند روش‌های یادگیری ماشین به‌طور گسترده‌ای در پیش‌بینی تأخیر قطار مورد استفاده قرار می‌گیرد [2020, Hauck & Kliewer]. علیرغم این واقعیت که وقت‌شناسی در مقایسه با سایر حمل و نقل‌ها از مزایای سفرهای ریلی است، اغلب در قطارها تأخیر رخ می‌دهد. با توجه به این که برنامه زمانبندی سیر و حرکت قطارها براساس برنامه‌ریزی ارائه شده از سوی راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران انجام می‌شود. تأخیر قطارها از مبدأ تقریباً در حد صفر است، اما بیشتر این تأخیرها در زمان سیر و در طول مسیر اتفاق می‌افتد که یک خطه بودن اغلب خطوط راه‌آهن، محدودیت سرعت در برخی از مناطق ریلی، طول عمر ناوگان، تلاقی قطارهای باری و مسافری، طول عمر لوکوموتیوها، شرایط زیرساختی، و شرایط جوی از جمله مسائلی است که موجب تأخیر در سیر قطارهای مسافری و افزایش ناراضیاتی مسافران شده است. به دلیل تأثیرات غیرقابل کنترل خارجی و استفاده زیاد از زیرساخت‌ها، نمی‌توان به‌طور کامل از تأخیر قطارها جلوگیری کرد. به ویژه در شبکه‌های بزرگ راه‌آهن، که تأخیرها به‌صورت روزانه رخ می‌دهد و هنوز هم یک مشکل عمده برای شرکت‌های راه‌آهن است. مطالعه ادبیات نشان می‌دهد که عامل شرایط آب و هوایی، نقش مهمی در سیستم راه‌آهن ایفا می‌کند و می‌تواند باعث ایجاد تأخیر در توسعه قطارهای آینده شود. در این مطالعه برای اولین بار در شبکه راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران داده‌های تأخیر قطارهای مسافری در نواحی ریلی را با عوامل آب و هوایی مختص آن نواحی برای بررسی تأثیر شرایط آب و هوایی ترکیب کرده است. ساختار این مقاله به این شکل صورت گرفته است که ابتدا در بخش دوم، پیشینه تحقیق، در بخش سوم، مطابق روش CRISP-DM مسئله موجود حل خواهد شد در نهایت در بخش چهارم به جمع‌بندی، نتیجه‌گیری و پیشنهاد برای تحقیقات آتی پرداخته می‌شود.

اصلی شامل: ۱) شناخت کسب و کار، ۲) شناخت داده‌ها، ۳) آماده‌سازی داده‌ها، ۴) مدلسازی، ۵) ارزیابی و ۶) پیاده سازی است. مراحل بعدی این تحقیق براساس فازهای شماره ۲ تا ۵ این متدولوژی محسوب می‌شود.

۳-۱- شناخت کسب و کار

شبکه ریلی ایران از نظر مدیریت، تعمیر و نگهداری خطوط و وسائط نقلیه ریلی، بهره برداری و غیره به ۲۱ ناحیه تقسیم شده است. حدود این نواحی، به نوع عوارض جغرافیایی بستگی دارد و دارای مسافتهای متفاوتی بوده و با تقسیمات کشوری مطابقت ندارد. در شبکه ریلی چند ناحیه پشت سرهم یک مسیر که در اصطلاح راه آهن محور می‌گویند تشکیل می‌دهند، بنابراین، شبکه راه آهن به ۷ محور تقسیم شده است که این محورها عبارتند از: آذربایجان، آذربایجان خراسان، جنوب، جنوب خراسان، جنوب شرق، جنوب شرق خراسان، و شمال. قطارهای مسافری بر اساس نوع موتور به دو نوع تقسیم می‌شوند: قطارهای خودکشش که شامل قطارهای ترنست و توربو ترنست هستند و سایر قطارها که از نوع عادی می‌باشند. در این تحقیق، منظور از تأخیر قطار در ناحیه که به اختصار تأخیر گفته می‌شود اختلاف زمان واقعی ورود قطار به ناحیه مقصد با زمان از پیش تعیین شده در برنامه زمانبندی قطار است. علت‌هایی که می‌توانند باعث تأخیر قطار شوند شامل: تأخیر در مبدأ، تلاقی با قطارهای باری و مسافری، نرسیدن قطارهای باری و مسافری، خرابی دیزل قطار یا قطارهای دیگر، خرابی سالن، خرابی خط، خرابی علائم، سانحه و نماز، عوامل آب و هوایی و خطاهای انسانی هستند. همه این موارد در صورتی باعث تأخیر می‌شوند که در برنامه زمانبندی قطار در نظر گرفته نشده باشند. برای مثال: تلاقی با قطارهای باری و مسافری که در برنامه زمانبندی قطار در نظر گرفته شده‌اند، منجر به تأخیر قطار نمی‌شوند. تلاقی با قطارهای دیگر در مورد قطارهایی اتفاق می‌افتد که در مسیر مخالف در حرکت هستند و به مدت زمانی می‌گویند که یک قطار منتظر می‌ماند تا یک بلاک خالی شود و آن قطار بتواند در آن بلاک سیر کند. درحالی‌که، نرسیدن قطارهای دیگر در مورد قطارهایی اتفاق می‌افتد که در مسیر مشترک در حرکت هستند و به مدت زمانی می‌گویند که یک قطار منتظر می‌ماند تا قطارهای دیگر به آن رسیده، و بر طبق زمانبندی یا اولویت از آن سبقت بگیرند [Yaghini et

al., 2020c] را برای پیش‌بینی تأخیر قطار با گنجانیدن داده‌های ورودی مبتنی بر وضعیت، مکان و مسیر اعمال می‌کند. ما می‌توانیم مشاهده کنیم که NN بیشتر برای پیش‌بینی تأخیر قطارهای مسافری با تمرکز اخیر بر استفاده بلادرنگ استفاده شده است. [Huang et al., 2020c] از ترکیبی از SVM و فیلتر کالمن برای پیش‌بینی زمان حرکت قطار در هنگام اختلالات راه آهن استفاده می‌کند. آنها نشان می‌دهند که کاهش خطای پیش‌بینی با رویکرد آنها امکان پذیر است، به ویژه برای قطارهایی که در حال حاضر با تأخیر در حال حرکت هستند. در نهایت، [Gao et al., 2020] از یک مدل RF دو مرحله‌ای برای افزایش دقت پیش‌بینی زمان بازیابی قطار استفاده می‌کند. با توجه به بررسی‌های صورت گرفته در پیشینه تحقیق در پایگاه‌های علمی در دسترس به نظر می‌رسد تحقیقی با در نظر گرفتن ویژگی‌های آب و هوایی در شرایط شبکه ریلی ایران انجام نشده است. مطالعه حاضر مهم‌ترین عوامل موثر بر تأخیر قطارها در نواحی ریلی شبکه راه آهن ایران از داده‌های آب‌وهوایی و داده‌های تأخیر قطارهای مسافری را ترکیب می‌کند. روش‌های مختلف یادگیری ماشین به طور گسترده در پیش‌بینی تأخیر قطار استفاده شده است. با این حال، مدل با عملکرد بهتر از یک مطالعه به مطالعه دیگر بسته به مورد داده استفاده شده متفاوت است. این تحقیق، اندازه مجموعه داده‌ها را با افزودن ۵ سال و ادغام سایر عوامل خارجی مانند شرایط آب و هوایی که می‌تواند بر تأخیر قطار در سیستم‌های راه آهن تأثیر گذارد را بررسی می‌کند.

۳-۲- متدولوژی تحقیق

رویکرد پژوهشی برای حل مسئله موجود متدولوژی CRISP-DM است. این روش یک متدولوژی برتر در زمینه پیاده‌سازی تکنیک‌های یادگیری و داده کاوی در حوزه‌های تحقیقاتی و اجرایی است. یک استاندارد واقعی و یک مدل فرآیندی مستقل از صنعت برای به کارگیری پروژه‌های داده کاوی است. این تحقیق به دنبال پیش‌بینی تأخیرات قطارهای مسافری در نواحی ریلی با استفاده از روش‌های یادگیری ماشین در شرایط شبکه ریلی جمهوری اسلامی ایران با استفاده از داده‌های تأخیر قطارهای مسافری و داده‌های آب و هوایی در پاسخ به این سوال که آیا عوامل آب و هوایی در پیش‌بینی تأخیرات قطارهای مسافری در نواحی ریلی ایران در فصل زمستان تأثیر گذار هست را بررسی می‌کند. این متدولوژی در برگرنده شش فاز

۳-۲- شناخت داده‌ها

پایگاه داده مورد استفاده در این تحقیق برای داده‌های تاریخی تأخیر قطارهای مسافری، بخشی از داده‌های تأخیر شرکت قطارهای مسافری رجا است که شامل تأخیر قطارهای مسافری در مسیرهایی می‌باشد که عمده تأخیرات شبکه راه آهن است. در این تحقیق محدوده مورد مطالعه شامل قطارهای محلی، قطارهای بین‌المللی و گردشگری نیست و بازه زمانی از سال‌های ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۰ که در آن برای هر سفر ریلی با یک قطار مسافری در تاریخ مشخص، یک رکورد ثبت شده است. این پایگاه داده دارای ۱۲۴۹۱۵ رکورد و دارای ویژگی‌های مربوط به علت‌های تأخیر و تأخیرها در نواحی ریلی و اطلاعات حرکت قطار است. جدول ۱ شامل بعضی از ویژگی‌های این پایگاه داده است.

[al.,2013]. وظیفه اصلی سازمان هواشناسی کشور در راستای تامین اهداف ملی و بین‌المللی، حفاظت از جان و مال مردم در مقابل مخاطرات مرتبط با آب، هوا و اقلیم می‌باشد. تحقیق و شناخت کامل اتمسفر و کلیه پدیده‌های جوی و جمع‌آوری، تنظیم و تجزیه و تحلیل اطلاعات و آمارهای هواشناسی و ارائه و کشف نتایج حاصله بمنظور کمک به برنامه ریزی، پیشرفت و افزایش بازدهی موثر در فعالیت‌های کشاورزی، دامپروری، آب، آبیاری، مخازن آبهای زیر زمینی، آبهای سطحی، شهرسازی، سده‌سازی، تامین انرژی، تاسیسات شهری، آبرسانی، سلامتی و بهبود ارتباطات هوایی، در یابی، زمینی و مطالعات محیط زیست و سایر فعالیتهای دریایی، آلودگی هوا، تعدیل وضع هوا و غیره از مهمترین کاربرد های هواشناسی می‌باشد.

جدول ۱. ویژگی‌های پایگاه داده تأخیر قطارهای مسافری

عنوان ویژگی	توضیح ویژگی
تأخیر	مدت زمان تأخیر در ناحیه
تأخیر در مبدا	مدت تأخیر در زمان حرکت از مبدا سفر
نوع قطار	براساس نوع موتور تعیین شده است.
نام مالک	نام شرکتی که مالک قطار است.
تاریخ حرکت	تاریخ شمسی که سفر در آن آغاز شده است.
محور	محوری که سفر در آن صورت گرفته است.
علت تأخیر	علتی که باعث تأخیر شده است.
ناحیه ریلی	ناحیه‌ای که سفر در آن صورت گرفته است.
شماره قطار	شماره منحصر به فرد که به قطار اختصاص یافته است.

شده است. جدول ۲ شامل بعضی از ویژگی‌های این پایگاه داده است.

۳-۳- آماده سازی داده‌ها

در این فاز فعالیت‌هایی جهت آماده سازی داده برای مدل‌سازی انجام می‌پذیرد. به اعتقاد بسیاری از متخصصان، این فاز مهم‌ترین و زمان برترین فاز در فرآیند یادگیری ماشین محسوب می‌شود و گاهی بین ۶۵ تا ۹۰ درصد زمان و هزینه پروژه‌های یادگیری ماشین صرف این فاز می‌شود که شامل تمام فعالیت‌هایی می‌گردد روی داده‌های خام صورت می‌پذیرد تا ورودی‌های مناسبی را برای ابزارهای یادگیری ماشین مهیا سازد در این فاز سه مرحله آماده سازی صورت می‌پذیرد. (۱) آماده

داده‌های وضعیت آب و هوایی از سازمان هواشناسی کشور از طریق فرم تعاملی آنلاین در دسترس جمع‌آوری شد. داده‌های جمع‌آوری شده شامل تاریخ، زمان و شناسایی مختصات مکان و اندازه‌گیری‌های روزانه‌ای بود که میانگین سرعت باد، بالاترین سرعت باد، میانگین دما، حداقل دما، بارش اندازه‌گیری شده، حداقل فاصله دید افقی مقیاس شده و. مه، باران، برف، طوفان یا شکل‌های یخی تشکیل شده است. داده‌ها از ایستگاه هواشناسی سینوپتیک در ایران سرچشمه می‌گیرند. با این حال، همه ایستگاه‌های هواشناسی همه داده‌های انتخاب شده را ارائه نکرده است، بنابراین برخی از آنها نادیده گرفته شده یا نزدیک‌ترین آنها به ایستگاه‌های راه هواشناسی انتخاب

سازی پایگاه داده تاخیر قطارها، ۲) آماده سازی پایگاه داده آب و هوایی و ۳) آماده سازی پایگاه داده نهایی

داده آب و هوایی و حرکت قطارها بصورت سال، ماه و روز یکسان سازی شدند و ویژگی های روز هفته، روزماه، ماه و سال از تاریخ حرکت استخراج شدند و به پایگاه داده اضافه شدند و ویژگی تاریخ حرکت از پایگاه داده حذف شد. ویژگی نوع قطار که در واقع نوع موتور قطار را مشخص می کند و نشان می دهد که قطار عادی یا خودکشش است. به صورت یک متغیر طبقه بندی به پایگاه داده افزوده شد و در نهایت رکوردهای تکراری از پایگاه داده حذف شد. پس از استخراج و افزودن ویژگی های جدید و حذف ویژگی های زائد پایگاه داده ها تاخیر در جدول ۳ خلاصه شده است.

۳-۳-۱- آماده سازی پایگاه داده تاخیر قطارها

در این مرحله همه داده های سالیانه در یک پایگاه داده ادغام شدند. رکوردهای نامعتبر شامل قطارهای بین المللی، گردشگری و بدون اعزام از پایگاه داده حذف شده است. رکوردهایی با مقادیر غیر منتظره با پرسش و پاسخ از متخصصان راه آهن پر شده است و بعضی از رکوردها حذف شده است. به منظور کار کردن راحت با ویژگی تاریخ و بررسی دقیق تر اجزای تاریخ حرکت، ویژگی تاریخ حرکت در هر دو پایگاه

جدول ۲. ویژگی های پایگاه داده هواشناسی

عنوان ویژگی	توضیح ویژگی
تاریخ	تاریخی که رکورد ثبت شده است.
نام ایستگاه	اسم منحصر به فرد ایستگاه هواشناسی
VVMin	حداقل دید افقی
FF_Max	حداکثر سرعت باد
TMax	دمای بیشینه
Tmin	دمای کمینه
NGF	تعداد گزارشات یخزدگی در سطح زمین
SS24	میزان بارش برف ۲۴ ساعته
RRR24	میزان بارش باران ۲۴ ساعته

جدول ۴. ویژگی های پایگاه داده نهایی تاخیر قطار

عنوان ویژگی	توضیح ویژگی
تأخیر	مدت زمان تاخیر در ناحیه
نوع قطار	براساس نوع موتور تعیین شده است.
سال	سال شمسی که سفر در آن انجام شده است.
ماه	ماه که سفر در آن انجام شده است.
روز ماه	روز ماه که سفر در آن انجام شده است.
روز هفته	روز هفته که سفر در آن هفته انجام شده است.
محور	محوری که سفر در آن صورت گرفته است.
ناحیه ریلی	ناحیه ای که سفر در آن صورت گرفته است.
شماره قطار	شماره منحصر به فرد که به قطار اختصاص یافته است.

۳-۳-۲- آماده سازی پایگاه داده آب و هوایی

رکوردها داده نشده است، زیرا از آنجایی که برخی از ایستگاه‌های هواشناسی به هیچ وجه چند مشخصات را اندازه‌گیری نمی‌کنند، درونیایی خطی غیرممکن بود. پس از آن، در مرحله دوم، ویژگی‌های گمشده با رویکرد نزدیک‌ترین فاصله اقلیدسی به ایستگاه هواشناسی برآورد شد. جدول ۴ پایگاه داده نهایی هواشناسی را خلاصه شده است.

در میان ویژگی‌های انتخاب شده، برای تعداد اندکی از رکوردها برخی از آنها توسط ایستگاه‌های هواشناسی ارائه نشده است. بنابراین، ابتدا با درونیایی خطی بر روی ویژگی‌های گمشده با استفاده از ارزش ویژگی‌های رکوردهای دیگر در همان ایستگاه هواشناسی در روزهای قبل و بعد پر شد. با این حال، پس از این مرحله، هنوز برخی از ویژگی‌های برخی

جدول ۴. ویژگی‌های پایگاه داده نهایی هواشناسی

عنوان ویژگی	توضیح ویژگی
تاریخ	تاریخی که رکورد ثبت شده است.
نام ایستگاه	اسم منحصر به فرد ایستگاه هواشناسی
VVMin	حداقل دید افقی
FF_Max	حداکثر سرعت باد
TMax	دمای بیشینه
TMin	دمای کمینه
NGF	تعداد گزارشات یخزدگی در سطح زمین
SS24	میزان بارش برف ۲۴ ساعته
RRR24	میزان بارش باران ۲۴ ساعته

۳-۳-۳- آماده سازی پایگاه داده نهایی

در نواحی ریلی و گسسته سازی ویژگی تاخیر در نواحی ریلی به دو طبقه به موقع و با تاخیر انجام شده است. در این تحقیق به منظور بررسی تاثیر عوامل آب و هوایی در فصل زمستان داده‌های مربوط به این فصل در طی دوره ۵ ساله از پایگاه داده نهایی استخراج شد.

در این مرحله دو پایگاه داده آماده سازی شده را تبدیل به یک پایگاه داده که هر رکورد از این پایگاه داده شامل تاخیر در نواحی ریلی با ویژگی‌های آب و هوایی و ویژگی‌های تاخیر قطارها است. در این پایگاه داده نهایی فعالیت‌های آماده‌سازی داده‌ها نظیر مقیاس‌بندی ویژگی‌ها، متوازن کردن ویژگی تاخیر

۳-۴-۱- مدل‌سازی به صورت طبقه‌ای بر روی پایگاه داده نهایی

۳-۴-۱-۱- داده‌های آموزشی و آزمایشی و اعتبارسنجی

استفاده می‌شود تا دقت مدل دسته‌بندی تعیین شود. ابتدا مدل بر اساس داده‌های آموزشی آموزش می‌بیند و سپس پس از اعتبارسنجی متقابل مدل آموزش دیده به دسته بندی تأخیر در نواحی ریلی با عوامل آب و هوایی برای داده‌های آزمایشی پرداخته می‌شود.

داده‌ها به دو دسته شامل مجموعه داده‌های آموزشی و داده‌های آزمایشی به ترتیب ۸۰٪ و ۲۰٪ تقسیم شده‌اند و ارزیابی مدل‌های طبقه‌بندی بر اساس اعتبارسنجی متقابل (k-fold Cross-Validation) سنجیده شده است. از داده‌های آزمایشی برای مقایسه میزان واقعی آن‌ها با میزان تخمین آنها

۳-۴-۲- مدل‌سازی تأخیر در نواحی ریلی با و بدون عوامل آب و هوایی با الگوریتم‌های یادگیری نظارت شده از نوع طبقه‌بندی

در این مرحله از داده‌های پیش پردازش شده به طبقه‌بندی تأخیر در نواحی ریلی با و بدون عوامل آب و هوایی برای هر سال از دوره ۵ ساله در فصل زمستان با استفاده از الگوریتم‌های شبکه بردار پشتیبانی، جنگل تصادفی و رگرسیون لجستیک پرداخته شده است. ضمناً از کتابخانه Scikit Learn در محیط نرم افزار Python 3.10.7 برای پیاده‌سازی مدل‌های پیشنهادی استفاده شده است.

در این مرحله از داده‌های پیش پردازش شده به طبقه‌بندی تأخیر در نواحی ریلی با و بدون عوامل آب و هوایی برای هر سال از دوره ۵ ساله در فصل زمستان با استفاده از الگوریتم‌های شبکه بردار پشتیبانی، جنگل تصادفی و رگرسیون لجستیک پرداخته شده است.

۳-۴-۳- ورودی‌های مدل

ویژگی‌های ورودی مورد استفاده در مدل‌های پیش‌بینی یکبار و ویژگی‌های آب و هوایی همراه ویژگی تأخیر قطارها و یکبار ویژگی تأخیر قطارها، به دلیل بررسی تأثیر تأثیر عوامل آب و

هوایی در به وجود آمدن تأخیر در نواحی ریلی در فصل زمستان است.

۳-۴-۴- خروجی‌های مدل

در مساله کلاس بندی تأخیر، خروجی مدل دقیقاً مشخص نیست. هر یک از بر چسب‌های بدست آمده بعد از گسسته‌سازی ویژگی تأخیر در نواحی ریلی یک واحد خروجی

را ایجاد می‌کنند. در نهایت مدل پیشنهادی می‌تواند یکی از این برچسب‌ها را پیش‌بینی کند.

۳-۴-۵- ارزیابی نتایج مدل

برای اینکه توانایی مدل آموزش دیده با روش‌های پیشنهادی در دسته‌بندی تأخیر برای نواحی ریلی برای داده‌های آتی مشخص گردد، مدل بر اساس داده‌های آموزشی که ۸۰٪ از داده‌ها را شامل می‌شود آموزش می‌بیند، سپس از مدل آموزش دیده برای دسته‌بندی تأخیر در نواحی ریلی با استفاده از ۲۰٪

داده‌های آزمایشی استفاده شده‌است. نتایج بعد از پیاده‌سازی الگوریتم‌ها در دو جدول جداگانه به صورت زیر است.

به منظور ارزیابی مدل، گام‌های فرایند اعتبارسنجی مدل به شرح زیر انجام شده‌اند.

- اعتبارسنجی پایگاه داده همان طور که در بخش‌های قبلی بیان شده است، از روش‌های استاندارد برای تبدیلات و پیش پردازش روی داده‌ها استفاده شده است؛ در نتیجه، داده مورد استفاده در این تحقیق معتبر است.

- اعتبارسنجی مدل نرم افزاری به جهت استفاده از روش‌های موجود در نرم افزار پایتون و کتابخانه Scikit Learn استاندارد در این پژوهش، اعتبار مدل نرم افزاری اثبات شده است.

- اعتبارسنجی اجرایی به منظور اعتبارسنجی اجرایی از صحت کافی مدل، از مدل پیش‌بینی آموزش دیده برای داده‌های آزمایشی نیز استفاده شده‌است. در مقایسه سال به سال نتایج براساس بالاترین صحت پیش‌بینی در همان سال و مقایسه آن با شرایط بدون عوامل آب و هوایی نشان می‌دهد تأثیر عوامل آب و هوایی می‌تواند تأثیر مثبت، منفی و خنثی داشته باشد. پیش‌بینی‌ها به شدت به مجموعه داده‌های در نظر گرفته شده و همچنین منطقه و ساختار سیستم راه آهن در نظر گرفته شده در مطالعه‌های موردی متکی است. به طور خلاصه، مدل‌ها می‌توانند به طور اساسی تأخیر قطار را پیش‌بینی کنند، اما همچنان از کاستی‌های زیر رنج می‌برند: (۱) دقت این الگوریتم‌ها محدود است و (۲) نیاز مبرمی به مدل‌های پیش‌بینی بهبود یافته برای پیش‌بینی تأخیرات شبکه ریلی با در نظر گرفتن عوامل خارجی وجود دارد که داده‌های عملیات قطار در دنیای واقعی را پیش‌بینی کند.

- اعتبارسنجی پایگاه داده همان طور که در بخش‌های قبلی بیان شده است، از روش‌های استاندارد برای تبدیلات و پیش پردازش روی داده‌ها استفاده شده است؛ در نتیجه، داده مورد استفاده در این تحقیق معتبر است.

- اعتبارسنجی مدل نرم افزاری به جهت استفاده از روش‌های موجود در نرم افزار پایتون و کتابخانه Scikit Learn استاندارد در این پژوهش، اعتبار مدل نرم افزاری اثبات شده است.

- اعتبارسنجی اجرایی به منظور اعتبارسنجی اجرایی از صحت کافی مدل، از مدل پیش‌بینی آموزش دیده برای داده‌های آزمایشی نیز استفاده شده‌است. در مقایسه سال به سال نتایج براساس بالاترین

جدول ۵. صحت پیش‌بینی الگوریتم‌ها با عوامل آب و هوایی

سال	مدل با داده‌های آب و هوایی	صحت داده‌های آموزشی	صحت داده‌های اعتبارسنجی	صحت داده‌های آزمایشی
۱	جنگل تصادفی	٪ ۸۰,۵۶	٪ ۵۸,۵۰	٪ ۶۲
۱	شبکه بردار پشتیبانی	٪ ۶۵,۹۸	٪ ۵۸,۰۵	٪ ۶۷
۱	رگرسیون لجستیک	٪ ۶۷,۷۳	٪ ۶۲,۹۲	٪ ۶۵
۲	جنگل تصادفی	٪ ۷۱,۱۱	٪ ۶۵,۹۶	٪ ۶۸
۲	شبکه بردار پشتیبانی	٪ ۷۰,۳۸	٪ ۶۶,۶۷	٪ ۶۷
۲	رگرسیون لجستیک	٪ ۶۶,۰۵	٪ ۶۵,۰۶	٪ ۶۷
۳	جنگل تصادفی	٪ ۷۱,۸۵	٪ ۶۰,۶۳	٪ ۶۱
۳	شبکه بردار پشتیبانی	٪ ۶۹,۳۹	٪ ۶۱,۶۲	٪ ۶۱
۳	رگرسیون لجستیک	٪ ۶۲,۱۵	٪ ۶۰,۲۳	٪ ۶۱
۴	جنگل تصادفی	٪ ۷۱,۶۴	٪ ۶۰,۳۳	٪ ۶۱
۴	شبکه بردار پشتیبانی	٪ ۶۸,۵۸	٪ ۶۰,۳۳	٪ ۶۰
۴	رگرسیون لجستیک	٪ ۶۸,۴۸	٪ ۵۹,۹۰	٪ ۶۲
۵	جنگل تصادفی	٪ ۸۷,۸۷	٪ ۶۳,۱۱	٪ ۶۸
۵	شبکه بردار پشتیبانی	٪ ۷۴,۰۴	٪ ۶۸	٪ ۶۸
۵	رگرسیون لجستیک	٪ ۶۹,۲۵	۶۷,۳۲	٪ ۶۸

جدول ۶. صحت پیش‌بینی الگوریتم‌ها بدون عوامل آب و هوایی

سال	مدل بدون داده‌های آب و هوایی	صحت داده‌های آموزشی	صحت داده‌های اعتبارسنجی	صحت داده‌های آزمایشی
۱	جنگل تصادفی	٪ ۸۰,۵۸	٪ ۵۶,۴۴	٪ ۶۲
۱	شبکه بردار پشتیبانی	٪ ۷۳,۴۵	٪ ۶۱,۰۷	٪ ۶۵
۱	رگرسیون لجستیک	٪ ۶۷,۵۰	٪ ۶۶,۳۳	٪ ۶۶
۲	جنگل تصادفی	٪ ۶۹,۸۰	٪ ۶۶,۳۶	٪ ۶۷
۲	شبکه بردار پشتیبانی	٪ ۶۹,۵۶	٪ ۶۷,۲۳	٪ ۶۸
۲	رگرسیون لجستیک	٪ ۶۵,۸۴	٪ ۶۵,۱۱	٪ ۶۷
۳	جنگل تصادفی	٪ ۶۹,۹۶	٪ ۶۱,۱۳	٪ ۶۱
۳	شبکه بردار پشتیبانی	٪ ۶۹,۳۵	٪ ۶۱,۵۷	٪ ۶۱
۳	رگرسیون لجستیک	٪ ۶۱,۹۸	٪ ۵۵,۱۴	٪ ۶۱
۴	جنگل تصادفی	٪ ۸۲,۲۲	٪ ۶۰,۲۳	٪ ۶۲
۴	شبکه بردار پشتیبانی	٪ ۶۸,۷۳	٪ ۶۰,۲۳	٪ ۶۱
۴	رگرسیون لجستیک	٪ ۶۱,۲۱	٪ ۵۹,۹۰	٪ ۶۲
۵	جنگل تصادفی	٪ ۸۳,۸۵	٪ ۶۲,۸۰	٪ ۶۸
۵	شبکه بردار پشتیبانی	٪ ۷۳,۲۴	٪ ۶۸,۴۸	٪ ۶۹
۵	رگرسیون لجستیک	٪ ۶۸,۵۹	٪ ۶۶,۵۳	٪ ۶۹

۵- نتیجه گیری

در این پژوهش، به پیش‌بینی تاخیرات قطارهای مسافری در نواحی ریلی شبکه راه آهن جمهوری اسلامی ایران با استفاده از یادگیری ماشین پرداخته شد. برای حل مسئله موجود مراحل متدلوژی CRISP-DM برای پایگاه داده تاخیر قطارهای مسافری و پایگاه داده آب و هوایی به کار گرفته شد. داده‌های مورد استفاده در این تحقیق از سال ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۰ برای تاخیر قطارهای مسافری و آب و هوایی بود. پیش از انجام مدل‌سازی، روی داده‌های تاخیر قطار آماده‌سازی و پیش پردازش انجام شد. و متغیر هدف برای دسته‌بندی تاخیر در نواحی شبکه ریلی به دو کلاس به موقع و با تاخیر تقسیم شد. مدل‌سازی پیش‌بینی تاخیر قطارها در نواحی ریلی بر روی پایگاه داده نهایی با استفاده از روش‌های طبقه‌بندی برای پیش‌بینی کلاس تاخیر و همچنین بررسی تاثیر عوامل آب و هوایی در نواحی ریلی در فصل زمستان در طی دوره ۵ ساله انجام شد. نتایج نشان داد که در مقایسه سال به سال براساس بالاترین صحت پیش‌بینی در همان سال و مقایسه آن با شرایط بدون عوامل آب و هوایی تاثیر عوامل آب و هوایی می‌تواند تاثیر مثبت، منفی و خنثی داشته باشد. پیش‌بینی‌ها به شدت به مجموعه داده‌های در نظر گرفته شده و همچنین منطقه و ساختار سیستم راه آهن در نظر گرفته شده در مطالعه‌های موردی متکی است. به طور خلاصه، مدل‌ها می‌توانند به طور اساسی تاخیر قطار را پیش‌بینی کنند، اما همچنان از کاستی‌های زیر رنج می‌برند: (۱) دقت این الگوریتم‌ها محدود است و (۲) نیاز مبرمی به مدل‌های پیش‌بینی بهبود یافته برای پیش‌بینی تاخیرات شبکه ریلی با در نظر گرفتن عوامل خارجی وجود دارد که داده‌های عملیات قطار در دنیای واقعی را پیش‌بینی کند. بسیاری از جهان هنوز به شدت به راه آهن برای جابجایی افراد و محصولات متکی هستند. اما زیرساخت‌های راه آهن از سیم‌های هوایی گرفته تا ریل‌ها در معرض خطر زیادی از تغییرات آب و هوا و آب و هوای شدید مرتبط با آن هستند. بدون تلاش برای انطباق با تهدیدات اقلیمی آینده، صنعت راه آهن با زیرساخت‌های تخریب‌کننده، خطرات ایمنی و خسارت‌های ناشی از تاخیرات مواجه خواهد شد. اما تاکنون، راه آهن برای آن استراتژی چندانی تعبیه نکرده است. آب و هوای شدید ناشی از آب و هوا، از گرم تا سرد و مرطوب تا خشک، چالش‌های جدی برای زیرساخت‌های راه آهن ایجاد می‌کند. امواج گرما می‌تواند باعث کماتش و انبساط مسیرها شود و باعث خروج قطار از ریل شود، در حالی که یخ زدگی می‌تواند به خطوط برق هوایی

آسیب برساند. سیل، خاکریزهایی را که خطوط ریل را پوشش می‌دهند، از بین می‌برد و می‌تواند باعث رانش زمین شود که قطارها را مسدود می‌کند، در حالی که خشکسالی باعث فرونشست و خشکی خاک می‌شود، بنابراین مسیرها ناهم تراز هستند. که این عوامل مستعد به وجود آوردن تاخیر در قطارها هستند. پس اقدامات پیشگیرانه‌ای برای مقابله این عوامل در فصل زمستان ارائه می‌شود، که به شرح زیر است.

۱. پیش‌بینی تخصصی آب و هوا مختص شبکه ریلی: ارائه یک پیش‌بینی تخصصی در مورد شرایط خاص آب و هوایی برای شبکه ریلی که می‌تواند روی مسیرها و احتمال تشکیل یخ در ریل سوم تأثیر بگذارد، مفید واقع شود.

۲. تجهیز کل شبکه ریلی به گرمکن‌های سوزن‌ها و بازرسی‌های به موقع آن‌ها: گرمکن‌های سوزن از یخ زدگی نقاط جلوگیری می‌کنند. هنگامی که دمای ریل به زیر یک سطح معین می‌رسد، به‌طور خودکار فعال می‌شوند. در شرایط سخت آب و هوایی، با بررسی‌های به موقع می‌توان از یخ زدگی آنها جلوگیری کرد.

۳. حصارهای برفی: در مکان‌های کلیدی خاصی که مستعد رانش هستند، حصارهای برفی برای جلوگیری از سرازیر شدن برف روی مسیرها نصب شود.

۴. توسعه جداول زمانی ویژه زمستانی با اپراتورهای قطار: تهیه جداول زمانی برای شرایط اضطراری که از قبل با اپراتورهای قطار توافق شده باشد می‌تواند فعال شود و در صورت احتمال اختلال به مسافران اطلاع داده شود.

۵. استفاده از سیالات ضد یخ و نوارهای گرمایش در ریل‌های هادی برای جلوگیری از تجمع یخ

۶. اطمینان از در دسترس بودن قطعات یدکی برای هر چیزی در راه آهن که به برف و یخ حساس است.

۷. تشکیل ستاد مدیریت بحران شامل نیروهای مکانیکی، مهندسی، عملیات و خدمه اضافی برای اطمینان از عملکرد ایمن و کارآمد راه آهن در شرایط آب و هوایی شدید

۸. پیش‌بینی‌های لازم برای روشن نگه داشتن لکوموتیو و چک کردن خشک کن آنها برای جلوگیری از یخ زدن سیستم ترمز واگن‌ها

این مطالعه فقط به روش یادگیری ماشین نظارت شده از نوع دسته بندی محدود شد. روش‌ها بیشتری باید بررسی شوند.

پایگاه داده تأخیر قطارهای مسافری بدلیل نبود اطلاعات جزئی درباره تأخیری است که اتفاق می‌افتد. با مشکل مواجه است با در دسترس بودن از اطلاعات تکمیلی درباره تأخیر مانند: اطلاعات زیر ساختی، خطای عوامل انسانی، اطلاعات مسافران، اطلاعات عملیاتی، اطلاعات دیزل و واگن های قطار، زمان ورود و خروج دقیق از ایستگاه‌های راه آهن، امکان تحلیل و بررسی دقیق تر تأخیر را فراهم می‌کند.

این تحقیق یک بار در یک بازه زمانی محدود انجام شده است. بدیهی است هرچقدر بازه زمانی گسترده‌تری مورد بررسی قرار گیرد امکان پیش‌بینی دقیق‌تر تأخیر فراهم می‌شود. دقت مدل را می‌توان از طریق روش‌های فراابتکاری مانند الگوریتم ژنتیک، روش‌های ترکیبی یا یادگیری گروهی بهبود بخشید.

۶- مراجع

- Lemnian, M., Rückert, R., Rechner, S., Blendinger, C., & Müller-Hannemann, M. (2014). Timing of train disposition: Towards early passenger rerouting in case of delays. In 14th Workshop on Algorithmic Approaches for Transportation Modelling, Optimization, and Systems. Schloss Dagstuhl-Leibniz-Zentrum fuer Informatik.
- Li, ZhongCan, Wen, Chao, Hu, Rui, Xu, Chuanlin, Huang, Ping, & Jiang, Xi. (2021). Near-term train delay prediction in the Dutch railways network. *International Journal of Rail Transportation*, 9(6), 520-539.
- Marković, Nikola, Milinković, Sanjin, Tikhonov, Konstantin S, & Schonfeld, Paul. (2015). Analyzing passenger train arrival delays with support vector regression. *Transportation Research Part C: Emerging Technologies*, 56, 251-262.
- Shi, R., Wang, J., Xu, X., Wang, M., & Li, J. (2020). Arrival train delays prediction based on gradient boosting regression tress. In Proceedings of the 4th International Conference on Electrical and Information Technologies for Rail Transportation (EITRT) 2019: Rail Transportation Information Processing and Operational Management Technologies. *Springer Singapore*, 307-315.
- Yaghini, M., Khoshraftar, M. M., & Seyedabadi, M. (2013). Railway passenger train delay prediction via neural network model. *Journal of Advanced Transportation*, 47(3), 355-368.
- Yuan, J. (2007). Dealing with stochastic dependence in the modeling of train delays and delay propagation. In *International Conference on Transportation Engineering*, 3908-3914.
- Zhang, L., Feng, X., Ding, C., & Liu, Y. (2020). Mitigating errors of predicted delays of a train at neighbouring stops. *IET Intelligent Transport Systems*, 14(8), 873-879.
- Zilko, A. A., Kurowicka, D., & Goverde, R. M. (2016). Modeling railway disruption lengths with Copula Bayesian Networks. *Transportation Research Part C: Emerging Technologies*, 68, 350-368.
- Berger, A., Gebhardt, A., Müller-Hannemann, M., & Ostrowski, M. (2011). Stochastic delay prediction in large train networks. In 11th Workshop on Algorithmic Approaches for Transportation Modelling, Optimization and Systems. Schloss Dagstuhl-Leibniz-Zentrum fuer Informatik.
- Büker, T., & Seybold, B. (2012). Stochastic modelling of delay propagation in large networks. *Journal of Rail Transport Planning & Management*, 2(1-2), 34-50.
- Carey, M., & Kwiecieński, A. (1994). Stochastic approximation to the effects of headways on knock-on delays of trains. *Transportation Research Part B: Methodological*, 28(4), 251-267.
- Corman, F., & Kecman, P. (2018). Stochastic prediction of train delays in real-time using Bayesian networks. *Transportation Research Part C: Emerging Technologies*, 95, 599-615.
- Gao, B., Ou, D., Dong, D., & Wu, Y. (2020). A data-driven two-stage prediction model for train primary-delay recovery time. *International Journal of Software Engineering and Knowledge Engineering*, 30(07), 921-940.
- Hallowell, S. F., & Harker, P. T. (1996). Predicting on-time line-haul performance in scheduled railroad operations. *Transportation Science*, 30(4), 364-378.
- Hauck, F., & Kliewer, N. (2020). Data analytics in railway operations: Using machine learning to predict train delays. In *Operations Research Proceedings 2019*. Springer, Cham, 741-747.
- Hauck, Florian, & Kliewer, Natalia. (2020). Data analytics in railway operations: Using machine learning to predict train delays. In *Operations Research Proceedings 2019*, Springer. 741-747.
- Huang, P., Wen, C., Fu, L., Lessan, J., Jiang, C., Peng, Q., & Xu, X. (2020). Modeling train operation as sequences: A study of delay prediction with operation and weather data. *Transportation Research Part E: Logistics and Transportation Review*, 141, 102022.
- Huang, P., Wen, C., Fu, L., Peng, Q., & Li, Z. (2020). A hybrid model to improve the train running time prediction ability during high-speed railway disruptions. *Safety Science*, 122, 104510.

Passenger Trains Delay Prediction via Machine Learning (Case Study: Railways of the Islamic Republic of Iran)

*Seyed Hessameddin Zegordi, Professor, Faculty of Industrial & Systems Engineering,
Tarbiat Modares University, Tehran, Iran.*

*Farhan Sagheb Maleki, M.Sc., Grad., Faculty of Industrial & Systems Engineering,
Tarbiat Modares University, Tehran, Iran.*

*Elham Akhondzadeh, Assistant Professor, Faculty of Industrial & Systems Engineering,
Tarbiat Modares University, Tehran, Iran.*

E-mail: zegordi@modares.ac.ir

Received: June 2024- Accepted: September 2024

ABSTRACT

The purpose of this article is to predict the delays of passenger trains in the railway areas of the Islamic Republic of Iran using historical data on passenger trains and weather data with machine learning methods. Forecasting delays in railway areas with weather conditions in that area in the winter season can be effective for decision-making and preventive measures. The data used in this study includes passenger train delay data from 2017 to 2022 and weather data from synoptic stations from 1396 to 1400, which contains 46596 records. Independent variables include year, month, day of the month, day of the week, axis of movement, type of train, railway area, maximum wind speed, minimum horizontal visibility, minimum temperature, maximum temperature, number of frost reports on the ground surface, and precipitation. It rains and snows 24 hours a day. The proposed method for solving the existing problem based on CRISP-DM is a superior methodology in the field of implementing machine learning and data mining techniques in research and executive fields. Predictive modeling has been carried out in the form of classification. In order to predict the classification of the delay dependent variable, they are divided into two classes: on time and with delay. Supervised learning methods of the classification type have been used to predict the influence of weather factors on the occurrence of delays in railway areas. Cross-validation was used to evaluate the prediction results and check the validity of the model. The results show that the influence of weather factors in the winter season during the 5 years years in the year-by-year surveys had a positive, negative, or neutral effect on the occurrence of delays in railway areas. At the end of the article, preventive measures are presented to adapt the railway industry to climate threats in the future.

Keywords: Weather, Predicting, Delays, Passenger Trains, Machine Learning